

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 773/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vaškom, Podjavorinskej 3, Prievidza, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžnz 1/2015 z 26. novembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vaškom, Podjavorinskej 3, Prievidza, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Sžnz 1/2015 z 26. novembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom na začatie konania proti nečinnosti Sociálnej poisťovne, ústredia, Bratislava, podľa v tom čase platného a účinného § 250t Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) domáhala, aby najvyšší súd uložil správnomu orgánu povinnosť rozhodnúť v jej veci priznania náhrady za bolesť v lehote 30 dní. Namietaná nečinnosť podľa názoru sťažovateľky spočívala v nedôvodnom prerušení konania správnym orgánom. Najvyšší súd napadnutým uznesením zamietol návrh navrhovateľky po jeho vecnom preskúmaní ako nedôvodný podľa § 250t ods. 4 OSP.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Postupom súdu bolo teda porušené moje ústavné právo, aby súd zabezpečil ochranu mojich práv, pričom uznesenie Najvyššieho súdu SR je podľa môjho názoru v rozpore so zákonom i so zisteným skutkovým stavom, mi spravodlivú ochranu mojich práv neposkytol, keď musím zdôrazniť, že odporkyňa v predmetnom spore nemala a nemá zákonný dôvod na prerušenie konania o vyplatenie náhrady za bolesť, keď je môj nárok nesporný, je nesporne zadokumentovaný a konanie prebiehajúce na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 15 C/174/2013 nemá na môj nárok žiaden vplyv a vyplatenie mojich nárokov z titulu odškodnenia pracovného úrazu nie je možné viazať na toto konanie, ktorého nie som ani účastníkom a nemám naň žiaden vplyv.“

Musím zdôrazniť, že závažnosť môjho zdravotného stavu potvrdila aj sama sociálna poisťovňa, ktorá mi svojim rozhodnutím č. 7507-10/2012-PD zo dňa 10. 01. 2012 priznala úrazový príplatok a ďalším rozhodnutím č. 775 301 3257 0 zo dňa 09. 10. 2013 mi priznala invalidný dôchodok a potvrdila ho aj ďalšia nezávislá štátna inštitúcia a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, ktorý mi priznal štatút fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím...“

Sťažovateľka v sťažnosti okrem nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu najvyšším súdom namieta aj to, že jej vec nesprávne právne posúdil. K tomu uvádza:

„... Za tohto skutkového stavu som nemala inú zákonnú možnosť brániť sa a dosiahnuť vydanie rozhodnutia, ako podať návrh na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy, podľa § 250t O. s. p., čo som urobila pod č. 896/66 dňa 13. 02. 2015...

Zdôrazňujem, že súd podľa môjho názoru nemal dôvod na zamietnutie môjho návrhu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, lebo toto je moja jediná možnosť ako sa môžem domáhať rozhodnutia a následne prípadne súdnej ochrany, môj návrh bol dôvodný a opodstatnený a súd mi teda nárok na ochranu a spravodlivé rozhodnutie neposkytol, pričom toto právo mi zaručuje Ústava SR i Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11 s dodatkovým protokolom a protokolmi č. 4, 6, 7, 12 a 13...“

Na základe tejto sťažnostnej argumentácie sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, toto uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľka sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € s odôvodnením: „Ako primerané finančné zadosťučinenie si uplatňujem zaplatenie sumy 10.000,- € slovom desaťtisíc eur, čo odôvodňujem tým, že ako som už vyššie uviedla, nepriznaním nároku na odškodnenie pracovného úrazu ma sociálna poisťovňa dlhodobo hrubým spôsobom poškodzuje, keď mi nepriznala nielen náhradu za bolesť, ale aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a úrazovú rentu, ktorá slúži ako náhrada môjho príjmu, ktorý v dôsledku pracovného úrazu nemôžem dosahovať čo predstavuje nielen finančnú, ale aj dlhotrvajúcu psychickú ujmu i dlhotrvajúce znižovanie životnej úrovne, ktoré mi spôsobuje súd svojim nezákonným postupom.“

Sťažovateľka taktiež žiada o priznanie úhrady trov právneho zastúpenia v sume 701,24 €.

Návrh bol pôvodne pridelený sudcovi Lubomírovi Dobríkovi ako sudcovi spravodajcovi a po prerozdelení vecí bol 14. septembra 2016 pridelený sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd považuje za žiaduce poukázať na skutočnosť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z ústavného postavenia ústavného súdu (čl. 124 ústavy) vyplýva, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je primárne v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Podstatou výhrad sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je nesprávne právne posúdenie dôvodnosti (oprávnenosti) prerušenia konania pred správnym orgánom a následnej sťažovateľkou tvrdenej nečinnosti správneho orgánu, ako aj nesprávne

právne posúdenie sťažnosti (podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, pozn.) ako predpokladu prípustnosti návrhu na začatie konania proti nečinnosti správneho orgánu podľa § 250t ods. 1 OSP.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého uznesenia, v ktorej najvyšší súd predovšetkým uvádza:

„Účel ochrany práv v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy spočíva v úmysle zákonodarcu zabezpečiť ochranu práv fyzických alebo právnických osôb, ak orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný tak, že sa fyzická alebo právnická osoba môže domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy konať a rozhodnúť. Predpokladom priznania uvedenej ochrany fyzickej alebo právnickej osoby súdom v zmysle uvedenej právnej normy je preukázanie, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom, tým, že je v konaní nečinný a jeho nečinnosťou by mohli byť práva alebo právom chránené záujmy fyzickej alebo právnickej osoby, domáhajúcej sa takejto ochrany návrhom, porušené alebo inak dotknuté. Súčasne zákonodarca určuje ako ďalšiu zákonnú podmienku podmieňujúcu prípustnosť domáhať sa ochrany proti nečinnosti orgánu verejnej správy využitie prostriedkov, ktorých použitie ustanovuje osobitný predpis, ktorých využitie zákonodarca predpokladá pred podaním žaloby proti žalovanému správne orgánu, ktorou sa domáha začatia konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

Najvyšší súd konštatuje, že stav prerušenia administratívneho konania podľa § 193 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, za účelom vyriešenia predbežnej otázky v konaní pred Okresným súdom v Nitre pod sp. zn. 15 C/174/2013 nie je možné hodnotiť ako nečinnosť odporkyne. Vyriešenie otázok ktoré sú podstatné pre posudzovanie uplatneného nároku na náhradu za bolesť akými sú posúdenie charakteru a rozsahu zranení a to najmä k primeranosti dĺžky pracovnej neschopnosti, ako aj následky pracovného úrazu, majú bez akýchkoľvek pochybností charakter predbežnej otázky vo vzťahu ku konaniu, predmetom ktorého je nárok na náhradu za bolesť z titulu pracovného úrazu.

Ustanovenie § 250t ods. 1 O. s. p. upravuje podmienku prípustnosti návrhu na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Ide o vyčerpanie dostupných prostriedkov podaných s cieľom nápravy vzniknutého stavu. Za právne prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, považuje judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky predovšetkým inštitút sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach (predtým zákona č. 152/1998 Z. z.). Nezastupiteľná úloha sťažnosti spočíva najmä v tom, že nielen navrhovateľ, ale aj samotný orgán verejnej správy sa musí pred súdnym konaním dozvedieť o existencii situácie, ktorú navrhovateľ podľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia klasifikuje ako nečinnosť, a to preto, aby bol nielen informovaný o dôvodoch, ktoré vedú navrhovateľa k hodnoteniu tejto situácie ako nečinnosti, ale najmä, aby sa mohol k týmto dôvodom nielen vyjadriť, ale pokiaľ sa s nimi stotožní, mohol aj tento stav bez súdnej pomoci v medziach svojej právomoci rýchlo a účinne odstrániť. V danom prípade má súdna pomoc poskytovaná v zmysle čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj podľa § 250t ods. 1 O. s. p. subsidiárny charakter a je možné sa jej domáhať iba v prípade aktívneho vyčerpania prostriedkov.

Navrhovateľka listom zo dňa 4. septembra 2014, na ktorý poukázala v návrhu, žiadala odporkyňu o realizáciu kontroly, či postup Sociálnej poisťovne, pobočky Prievidza, v súvislosti s prerušením konania z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke, je v súlade so zákonom. Uvedené podanie nie je možné podľa názoru najvyššieho súdu hodnotiť ako sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach; má charakter žiadosti (§ 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že navrhovateľka nevyčerpala všetky prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, a preto jej návrh aj z tohto dôvodu považoval za neprípustný.

Z uvedených dôvodov najvyšší súd nepovažoval návrh za dôvodný a preto ho zamietol podľa § 250t ods. 4 O. s. p.“

Z citovaného vyplýva, že najvyšší súd meritórnym spôsobom preskúmal návrh sťažovateľky, ktorý vyhodnotil ako nedôvodný, teda zaoberal sa vecne jednotlivými námietkami sťažovateľky, avšak sa nestotožnil s jej právnou argumentáciou. Za týchto okolností nemožno považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené. Naopak, právne závery najvyššieho súdu ústavný súd považuje

z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, a preto nemá dôvod do napadnutého uznesenia zasahovať. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd nerozhodol o odmietnutí návrhu z procesného dôvodu jeho neprípustnosti (pre nevyčerpanie sťažovateľke dostupných právnych prostriedkov ochrany) bez vecného preskúmania námietok napriek tomu, že poukázal na existenciu tejto prekážky, a preto námietka sťažovateľky o nesprávnom posúdení prípustnosti jej návrhu na začatie konania pred správnym súdom nesignalizuje, že by napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k neprípustnému zásahu do jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, bolo bez právneho významu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2016